

støtte. Rent faktisk har domstolene igennem en årrække bestræbt sig på at rekruttere nye dommere uden for det klassiske embedsværk, og det er jo lykkedes, kan man se af nogle af udnævnelserne, omend kun i begrænset omfang. Nogle af de seneste udnævnelser ved Højesteret dokumenterer det jo.

Der foreslås oprettet et dommerudnævnelseråd bestående af tre dommere, en advokat og to offentlighedsrepræsentanter. Jeg synes nok, at det i udvalget kan diskuteres, om de sidstnævnte repræsentanter skal udpeges på den måde, som ministeren lægger op til. Bortset fra det er vi ikke afvisende over for forslaget om Dommerudnævnelserådet.

Så er der forslaget om konstituering af dommere. Forslaget er en imødekommelse af den kritik, der kan rejses i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, men som det fremgår af bemærkningerne, har Højesteret ikke fundet det nugældende system i strid med grundloven. Hvis man kigger på de krav, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol stiller til dommernes uafhængighed, mener jeg, at forslaget er afvejet og fornuftigt.

Der indføres en beskyttelse af både retsassessorer og dommerfuldmægtige, sådan at man i fremtiden ikke uden videre kan forflytte eller afskedige disse, uden at det er begrundet i saglige hensyn som uddannelse eller andre saglige hensyn. Det giver selvsagt en større uafhængighed.

Endelig er der så spørgsmålet om dommernes bibeskæftigelse, et emne, der gennem længere tid har givet anledning til megen debat. Vi mener nu nok, at den debat er lidt overgearret, lidt overdimensioneret. Vi har den opfattelse, at det er både gavnligt og nødvendigt med dommere i forskellige nævn og råd. Vi mener også, at dommere skal have ret til at fungere i private voldgiftsretter. Det giver voldgiftssagerne det præg af domstol, som er nødvendigt, når man har privat voldgift.

Dommere skal selvfølgelig samtidig passe det arbejde, de har som dommere, og det forslag, som ministeren her har fremlagt, synes vi er både afbalanceret og fornuftigt.

Fremtidig skal dommerne indberette den bibeskæftigelse, de har. Dette bliver undergivet aktindsigt. Er der tale om private voldgiftssager, skal advokaternes navne indberettes, men ikke parternes. Det giver en dobbelt sikkerhed: dels at det ikke er de samme advokater og dommere, der arbejder sammen i alle sager,

dels at de stridende parter navne ikke kommer frem, hvilket parterne hyppigt vil være interesseret i, at de ikke gør.

Alt i alt ser vi positivt på disse lovforslag, men vi har en lang række spørgsmål, som vi godt vil have besvaret og diskuteret under udvalgsbehandlingen.

Margrete Auken (SF):

Dette lovkompleks har jo været længe undervejs. SF foreslog i 1992, at man tog fat på problemet med domstolenes underordning under Justitsministeriet, som jo har været et stort problem, som jeg synes vi skal blive ved at forholde os til. Ingen kan med rimelighed, mener jeg, hævde, at regeringen har søgt at påvirke domstolene, men på trods af det lever vores system på ingen måde op til hverken Den Europæiske Menneskerettighedskonvention eller Det Europæiske Dommercharter, for der står udtrykkelig – og det gentages jo mange steder – at domstolene ikke bare skal være sådan faktisk uafhængige, de skal også fremstå sådan.

Og det er jo så det, vi døjer med: Hvordan får vi dem til at fremstå sådan? Det er klart, der har da været en side af denne her debat, hvor man hele tiden har følt, at når man nu var så bange for at putte dem dér eller dér hen, så var det, fordi man alligevel ikke helt havde lyst til også de facto at lade dem være uafhængige.

Så længe såvel dommerudnævnelser som bevillinger og ansættelser har været styret af Justitsministeriet, som også samtidig havde politiet under sig, så har den altså været gal, i hvert fald formelt; og spørgsmålet om domstolens stilling gælder altså ikke bare realiteterne, men også formaliteterne.

Det er et vigtigt og krævende princip, at de også skal fremstå som uafhængige, og jeg er ikke helt sikker på, at det resultat, vi behandler i dag, er et fuldgodt svar på spørgsmålet. Men tilnærmelsesvis lever det jo i hvert fald op til det.

Sagen har som sagt været længe undervejs. I fjor kom endelig med to års forsinkelse betænkningen fra Domstolsudvalget. Den bar præg af, at udvalget var nedsat under nøje overvågning af Justitsministeriet. Man kunne næsten høre cheferne sige: Det kan der vist ikke ske noget ved. Og der skete jo så heller ikke så meget; det var i hvert fald grunden til den protest, som kom fra mange sider, da resultatet forelå.

Det skal så retfærdigvis siges, at bortset fra et enkelt punkt – det om dommernes biindtægter